

Axun Zubiarraín Arruti

*Hernani,
Gipuzkoa
(1928)*

Aurkibidea

Biografia

Aita Belauntzakoa zuen eta ama hernaniarra. Zortzi senide izan ziren eta familia handi hori "Karkulonian" bizi izan zen. Bertan jaio zen Axun ere eta Julian Ezeiza "Aterpe" deitutakoarekin ezkondu eta Hernanin bizi izan da Zikuñagan.

Zintak

HER-045

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa

- **Data:** 2010-07-02
- **Iraupena:** 41 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Gosea asetzeko gaiztakeriak

- **Erref:** HER-045/003
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:04:04. **Bukatu:** 00:05:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Bere ahizpak eta aldameneko nesketako batek, Pepitak, gosea nola asetzen zuten kontatzen du.

2. Dotrina ikasten ahizparekin

- **Erref:** HER-045/004
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:05:02. **Bukatu:** 00:06:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Bere ahizpak eta aldameneko Pepitak dotrina irakasten zieten txikiagoei baina dirua eskatzen zieten, gozokiak erosteko.

3. Argindarra sartu zutenekoa

- **Erref:** HER-045/007
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:09:40. **Bukatu:** 00:12:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Orduko sukaldeetako lurreko sua. Argindarra 1925ean sartu zuten. Antziola auzoko baserriak izendatzen ditu. Paper-lantegian ibili ziren bi langilek baserri bakoitzari poste bana jarri zieten, argindarra ekartzeko, 1.000 pezetaren truke.

4. Argindarraren kontrakoak

- **Erref:** HER-045/008
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:12:11. **Bukatu:** 00:13:36

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Pio Biorretakoari buruzko kontuak. Argindarraren kontrakoak ere izan ziren. Inbidia handia izaten omen zen baserritarren artean.

5. 1945eko elurtea

- **Erref:** HER-045/011
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:16:53. **Bukatu:** 00:19:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia

Laburpena:

1945eko elurtea. Lurmena, elurra urtu eta lurra ikusten denean. 26 zentimetroko elurra egin zuen. 1985ean gainditu omen zen marka. Anekdotak bat kontatzen du. Kontxan eskiatzen ibili zen jendea eta Julian ikustera joan zen.

6. Sendabelarrak: intsusa, pareta-belarra...

- **Erref:** HER-045/013
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:22:41. **Bukatu:** 00:24:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:

Orduko erremedioak. Erabiltzen ziren sendabelarrak aipatzen dituzte: pasmo-belarra, berbena, kamomila... Errearentzat intsusa erabiltzen zuten, baita kalendula ere. Paret-belarra gibelarentzat izaten zen.

7. Sendabelarrak eta sasimedikuak

- **Erref:** HER-045/014
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:24:31. **Bukatu:** 00:26:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikua eta sasimedikuak

Laburpena:

Ijito-belarrarekin garatxoak kentzen ziren. Abereei zornea sortzen zitzaientean, nola kentzen zitzaion aipatzen du. Portuko "doctor vientos" eta Juan Antoneneko "Patas", Antonio Erdocia petrikilloak. Medikua eta sasimedikua gaizki moldatzen ziren: pasadizo bat kontatzen du Axunek.

8. Sendabelarrak: sasia, osina eta pixa-belarra

- **Erref:** HER-045/015
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:26:52. **Bukatu:** 00:29:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:

Katarroa edo eztarriko minarentzat, sasiaren puntak egosi eta edan. Osina, odola mehetzeko eta tentsioarentzat. Sokarekin lotu eta lehortzen uzten zituzten. Pixa-belarra, Pagoagako praile batek ekarri zien.

9. Hiru mailatako hiletak

- **Erref:** HER-045/016
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:29:04. **Bukatu:** 00:31:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak

Laburpena:

Norbait hiltzen zenean, Sinkonean mahai txiki bat jartzen zuten hilkutxa uzteko eta hara etortzen ziren apaizak. Hiru mailatako hiletak zeuden, ordaindutakoaren arabera.

10. Gorpuaren ondoan, kandelak eta zaindariak

- **Erref:** HER-045/017
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:31:58. **Bukatu:** 00:33:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak

Laburpena:

<p>Norbait hildakoan, arrosarioa izaten zen etxean. Konortea galdu ere egiten zuten batzuek. Gorpuaren ondoan, kandelak pizten ziren eta bi-hiru lagun gelditzen ziren gaua pasatzeko. Baratxuri zopa ere egiten zen. Goierrin banketea izaten zen.</p>

11. Hileta ondorengo otorduak

- **Erref:** HER-045/018
- **Iraupena:** 0:03:11. **Hasi:** 00:33:44. **Bukatu:** 00:36:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak

Laburpena:

Meza eta gero, otordua eskeintzen zitzairen kanpotarrei. Hamaiketakoa denentzat eskaintzen zuten. Axunen ahizpa eta Pepita hileta guztietara joaten ziren, hamaiketakoagatik. Anekdotak bat kontatzen du. Aranoko txoferrari gertatutakoa, San Roke zela eta.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-03-09

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com